

Četrdesmit četru laimīgo prieka mirkļi Piemārē

Tieši tā! Četrdesmit četri stopiņieši, kopā ar profesori Janīnu Kursīti, šī gada divdesmit trešās nedēļas nogalē saulrietu sagaidīja Liepājas jūrmalas smiltīs ar spirtgo vēju un, valodā tik veiklo un sirsnībā tik silto rakstnieci, Andru Manfeldi. Patīkama atkal redzēšanās! It kā rietošās saules pēdējie siltie stari laiski apmīļoja kādu brīdi nesastapušos draugus, kas satikušies pludmalē, lai draudzīgi patērētu. Mirkļos, kad sarunas nedaudz par ilgu ieslīga skumjākā tonkārtā, dzidri ieskanējās Māras līdzpaņemtais zvaniņš un atgriezta mūs prieka mirkļos. Paldies, Māra!

Zvaniņa skaņas gan ilgi noturēja mūs saules pamestajā pludmalē - vējš ar savu elpu norādīja mūsu tālāko ceļu, pastaigājoties pa Kūrmājas prospektu, satikām pazīstamos, bet neredzētos Liepājas himnas tēlus. Tā kā šī ir Dziesmusvētku vasara un pilsēta "kurā piedzimst vējš" mūs sagaidīja ar saules pilnām riekšavām un bez raksturīgā skarbā vēja, uzskatījām par savu pienākumu un nepieciešamību, atdarīt tai par šo labestību. Mēs dziedājām! Mēs dziedājām pie katra no himnas tēliem. „Tumša nakts, zaļa zāle”, „Pie Dieviņa gari galdi”, „Miglā asaro logs”, skaņas, caur liepu zariņiem, it kā izvīteroja Liepājas klusajās ieliņās un izskanēja klusi, bet svētsvinīgi, vien kāda augstāka nots uzspurdza, nu, jau krēslas ieskautajās debesīs, lai paceltos aizvien augstāk pie tiem, kas dzirdēs tur. Lūk, tāds izskanēja 8. jūnija vakars Latvijas rietumu pilsētā Liepājā ar interesantiem un sirsnīgiem cilvēkiem. Kādam tā bija tikšanās ar bērnības takām, citiem varbūt pirmā skūpstā pilsēta, citiem pirmie iespaidi, citiem atkalredzēšanās prieks. Ja mēs arī tur redzējām kādus grūžus, tad knauši gan nekoda! Bet, tas nav viss.

Pirms tam bija rīts ar ekskursantu tikšanos Ulbrokā, ar možo „labrīt!”, ar prieka dzirkstelītēm acu zīlītēs un ar pirmo sadziedāšanos pirms ceļa. Paldies, Līga!

Un tad – ceļš.... Jau ar pirmajiem autobusa riteņu apgriezieniem, mūsu gids Askolds iepazīstināja mūs gan ar „iekšējās kārtības noteikumiem”, gan ceļojuma maršrutu. Askolda patīkamais balss tembrs, raitā valoda, labsirdīgais noskaņojums un bagātās kultūrvēsturiskās zināšanas, bieži vien tēlaini pārnesa manu ēterisko ķermeni cituviet, bet, atgriežoties no kārtējās ekskursijas autobusā, gida jautrais „vai pakaļiņa ir ar mums?”, katru reizi lika pasmaidīt ne man, vienai vien.

Riteņi griežas, autobuss ripo. Pie stūres domīgi smaidīgs šoferītis Vladimirs, kurš, pretstatā ikdienā satopamajiem autovadītājiem, kam bieži kāds cits traucē un tad, caur aizvērtu logu, jāuzsauc: „nu, kur tu lien?” vai „ko velcies?” vai „nu, protams, sievietē!”, ir ļoti nosvērts autovadītājs. Visa ceļojuma

laikā nedzirdēju no viņa nedz izsauzienus, nedz negatīvas grimases manīju. Varbūt tās pamanīja Janīna?

Janīna Kursīte. Ar viņu gan nevajadzētu iepazīstināt - viņu vajadzētu zināt ikvienam, jo, manuprāt, šo personību var (bet es nezinu vai drīkst) vērtēt dažādi - gan pēc tituliem, gan amatiem, gan pēc profesūras. Kas man ir Janīna Kursīte? Latviskās dzīvesdziņas uzturētāja! Manas tautas godaprāts! Manas tautas Dvēseles uzmundrinātāja! Viņas tuvumā ir viegli un labi. Nav uztraukuma. Nav liekulības. Divas dienas mums bija dota iespēja, kaut pavisam nedaudz, ielūkoties Janīnas garīgās pasaules dzīlēs un veldzēties no viņas zināšanu akas, sajusties kā Saules koka pakājē. Savukārt Janīnai bija svarīgi dzirdēt mūsu domas par Latvijas simboliem. Viņai nedrīkst atteikt! Ikviens atvēra savas dvēseles priekškarīņu un dalījās savās vērtībās. (Ak, cik mums ir vienotas pamatvērtības! Tieši to dēļ joprojām pastāv mūsu tauta, mūsu valoda.) Līdz ar to sarunas, braucot Embūtes virzienā, izvērtās tik interesantas, ka laiks un kilometri aizvien ātrāk veda mūs pretim citiem apvāršņiem. Tas bija tik silti - tu sēdi mīkstā atzveltnī, blakus mīļā māsa, caur logu vēro mūsu zemes skaistās ainavas, klausies savu novadnieku sirdsskaidrībā un jūties vienkārši laimīga!

Pēkšņi saklausīju klusu kņadu autobusa priekšgalā un Janīnas kautrīgo: „Tā ir brīnišķīga baznīca, ja mums ir laiks, vajadzētu to apskatīt. Ir! Es zvanu mācītājam - Andrejam Mediņam.” Protams, visi skatieni tiek pievērsti Lēnas baznīcai - it kā gluži parasta, tomēr ar savu auru. Virs ieejas liels Mātes Terēzes attēls un viņas vārdi: „Mēs katrs nevaram ietekmēt lielas lietas, bet mazas varam”. Manuprāt, tieši šis pirmais, neaplānotais „objekts” veica zīmīgu pavērsienu mūsu ceļojumam, lai tas būtu tik burvīgs, cik bija. It īpaši pēc mācītāja ienākšanas – jauns, simpātiska izskata vīrietis, ģērbies pus biksēs un T kreklīnā, it kā tikko no siena pļavas atskrējis. Stāstījums par arhibīskapa vasaras rezidenci skan interesants, pat nedaudz suģestējošs un apbur. Tādi, nedaudz apburti, turpinām ceļu.

Pavisam drīz – Embūte, ar savu simbolu, savu pilskalnu, smaržīgām pļavām, ar, nezin kāpēc, apkaltušiem, lieliem ošiem, ar pastaigu pa dabas taku kalnā un lejā no tā, ar trim saujām spirdzinoša avota ūdens un Raiņa „Induli un Āriju”. Veldzējušies šajā dabas burvībā turpinām ceļu.

Bārta. Kuram gan neienāk prātā, dzirdot Bārtas vārdu, dziedošās sievas! Tās ir viņas, kas sagaida mūs, un, mēs nākam ar dziesmu. Patīkami pārsteigtas, bārtinieces pievienojas dziedāšanai. Tas bija tā, ka satiekas savējie! Ir pusdienas saules laiks. Katrai sievai savā sētā droši vien ir pietiekami darāmā, bet šīs septiņas, uzvilkušas Bārtas tērpus ar sagšām un saktām, apāvušas baltas zeķes un, neraugoties uz cienījamu vecumu, draiski apdzied mūs un, uz atvadām, ierauj Bārtas dziesmu karuselī. Mājot atvadas jau gandrīz ziedošajām liepām un pirmās brīvvalsts laikā celtajam kultūras namam, dodamie Rucavas virzienā.

Ak, kaut mēs spētu saglabāt mūsu mazās, bet tik daudzveidīgās Latvijas tradīcijas nākamajām paaudzēm, kā to dara Rucavas sievas! Sagaida, tērpušās Rucavas tērpos, ar senām, nedzirdētām dziesmām, valodā, kurai prasās tulkojums (to mums arī sniedza!), ar slavenajiem Kurzemes kukulīšiem, ar gardum – gardo rupjmaizes kārtojumu, sklandu raušiem un dažnedažādiem rakstiem pašu adītājās zeķēs, cimdos un pašaustajās seģenēs. Šķiet, ka visas pasaules gudrība ir tanīs rakstos un krāsu gammās! Tā gudrība, ko bērns iezīž ar mātes pienu bērntībā un iznes caur savu dzīvi kā pieredzi, un nodod nākamībai, lai atkal un atkal cilvēki, sastapušies, saprastu, ka Patiesība ir tikai viena un tā atklājas ikvienā, tikai, lai to saprastu, mums katram savs ceļš ejams -vienam īsāks, citam – garāks.

Tik eksistenciālu domu pārņemti, iebraucam Liepājā. Liepājā mēs būsim arī rīt.

Rītdiena pienāca ar saules pielietu liedagu, kur tikāmies ar dzintara meklētāju Aivaru Beģi – Beggi, kurš, ar zivju murdam līdzīgu ķeseli, smēla no jūras aļģes, lai atrastu dzintaru. Dzintars – Latvijas simbolu sirds – izskalots no aukstām jūras dzīlēm, bet ir tik silts, sargājošs un nepieciešams. Vīrs, ar dzintara siltumu acīs, labsirdīga cilvēka lielajām plaukstām un piejūras cilvēka mazrunīgumu, atvēlēja katram mums iespēju iegādāties kādu pašdarinātu dzintara rotu. Tos, kuri iegādājās šīs rotas, vienmēr pavadīs atmiņas par skaistajiem mirkļiem, pavadītajiem „pilsētā, kurā piedzimst vējš”.

Atmiņas paliks arī par Aizputes mākslinieku kultūras centrā baudīto, vēl gluži karsto, iesalu, tikko iztecinātu no mucas, alus darīšanas procesā, kāds senatnē bija, nu, gluži vai katrā lielākā, sevis

cienošā, saimniecībā. Šo vectēva tradīciju turpina jauns vīrietis ar patiešām īsta saimnieka vērienu. Saimnieces, viņa sievas, pārziņā garīgākas darbības, tanī skaitā interesantā kuršu valodā sarakstītas grāmatas dažādām sadzīviskām ainiņām, piemēram, cūku bērēm, tējas augu vākšanai vai zāpīšu vārīšanai. Iegādājušies kviešu alu, apmierināti ar redzēto un dzirdēto, sēdāmie atkal savā autobusā, kura ceļš jau veda mājup. Parasti šis ekskursiju posms ir visklusākais, taču ne šoreiz. Sirds čakra bija atvērusi savas durtiņas un gandrīz ikviens dāvāja mums savu domu bagātību, dalījās pagātnes notikumos un jauniegūtajos iespaidos. Kāds ir mans augstākais gūvums? Līgo vakarā, liekot skalus ugunī, man būs vēl 62 cilvēki, kuriem Saulgriežu godos vēlēt priecīgus svētkus.

Pat nezinu, vai maz var izteikt tik lielu „paldies” par šo, tik burvīgo, gada 23.nedēļas nogali Piemārē. Zinu gan! Var! Tikai jāsaka tā, lai sadzird. Vai Tu saklausīji, Daiga?

Fotogalerija: <http://www.stopini.lv/lv/kultura/ulbrokas-biblioteka/galerijas/inkluzivi-ulbrokas>
<http://www.stopini.lv/lv/kultura/ulbrokas-biblioteka/galerijas/inkluzivi-ulbrokas-bibliotekas-celotaju-atklajumos>

Felicita Dūja,

2013.gada 25.jūnijs